

De reset van Jacqueline Smit

Een boekenbakkerij, en dan letterlijk

Ze is in hart en nieren uitgever, toch moest Jacqueline Smit weg bij uitgeverij Orlando. Een omslag die haar veel goeds heeft gebracht, ze herpakt haar ondernemersgeest in kookboekenwinkel annex uitgeverij annex koffiecorner Boekalicious.

Een regenachtige ochtend in de Amsterdamse Watergraafsmeer. Het Galileiplantsoen ligt er grauw en uitgestorven bij, maar in Boekalicious op nummer 94 is het gezellig druk. De winkel met kookboeken, koffie, brood en meer is sinds 5 september open en heeft weinig last van aanloopproblemen. Ouders strijken er neer voor een kop koffie nadat ze hun kinderen naar school hebben gebracht, buurtbewoners lezen een krant aan de leestafel, in een hoek zit een zzp'er achter een laptop. Enthousiast middelpunt is eigenaar en initiatiefnemer Jacqueline Smit, die wat laatste afspraken met een leverancier maakt, een vaste klant begroet en intussen een medewerker aanstuurt die bijspringt in de bediening. 'Netwerken, onderhandelen, multitasken. Het runnen van een eigen winkel heeft veel weg van het vak van uitgever,' constateert ze. Een jaar geleden was Smit dat nog, meer dan fulltime bij A.W. Bruna-imprint Orlando. Tot de directie van WPG de grote reorganisatie doorvoerde en Smit volgens het afspiegelingsbeginsel boventallig werd. Voor Smit kwam het ontslag als donderslag bij heldere hemel. 'Ik had het fonds in 2009

Ontslag geeft je zelfvertrouwen een knauw, meent Smit, maar het biedt ook kansen. 'Er was binnen WPG een prima sociaal plan, met een goede afvloeiingsregeling en een opleidingsbudget. Omdat ik in de jaren dat ik als uitgever werkte al de nodige opleidingen had gevolgd op het gebied van bijvoorbeeld online marketing en management development, heb ik bewust voor een praktische invulling gekozen en ben ik een koksopleiding gaan doen. Ik ben een echte foodie en koken is een van mijn grote passies. Daarnaast heb ik gesprekken gevoerd met een coach, die heel zinvol waren. Een van de dingen die naar voren kwam, is dat ik een ondernemer in hart en nieren ben. In alle testen scoor ik steevast het hoogst op alle karaktereigenschappen die daarbij horen.'

Netwerk

Jacqueline Smit stuitte bij toeval op het pand aan het Galileiplantsoen en al gauw ontstond het plan voor een eigen winkel. Voorheen zat op die plek broodzaak annex koffiecorner Meer, maar de eigenaren wilden ervan af en vonden in Smit een geschikte overnamekandi-

daat. Boekalicious doopte ze de nieuwe winkel. Klanten kunnen er terecht voor biologisch brood, lokaal geroosterde koffie,

huisgebakken taarten, ambachtelijk gemaakte worst en boerenkaas. Maar ook voor fair trade culinaire cadeauartikelen en kookboeken: nieuw, ramsj en tweedehands. Daarnaast verhuurt Smit de ruimte voor boekpresentaties, leesclubavonden en organiseert ze daar activiteiten rond haar nieuwe uitgeverij, die

'Ontslag biedt ook kansen'

opgericht en was nog volop bezig met de uitbouw ervan. Het ging goed. Het merk Orlando was met toegankelijke kwaliteitsromans herkenbaar voor een brede, voorname-lijk vrouwelijke doelgroep. Maar binnen de algemene reorganisatie van WPG werden harde keuzes gemaakt.'

BOEKENVAK
IN BEWEGING

Jacqueline Smit:
'Het runnen van een eigen winkel heeft veel weg van het vak van uitgever'

eveneens onder de naam Boekalicious is gestart. Het is de bedoeling dat jaarlijks zo'n tien culinaire romans verschijnen. Voor zowel literaire als erotische romans is ruimte in het fonds, dat nieuwe titels en heruitgaven omvat. Bij het op- en uitbouwen van Boekalicious heeft Smit veel profijt van haar netwerk, eerst als redacteur bij Rainbow en Prometheus, daarna als uitgever bij Sirene en Orlando. 'Het eerste wat ik heb gedaan is langsgaan bij Anja Duitsmann van de Linnaeus Boekhandel. Ze was direct in voor een samenwerking en dat werd "Linnaeus op locatie". Samen gaan we hier kookboekendiners organiseren rondom een boek, auteur of thema, in navolging van Eat & Read, dat boekhandel H. de Vries en Staal in Haarlem samen hebben opgezet. Marketingmanager Elsbeth Louis van De Harmonie is een fervent bakster en bewerkte *Het snelle Taart(en)boek* voor de Nederlandse markt; zij woont hier schuin tegenover, levert een deel van de taarten en geeft een van de kinderkookworkshops die hier geregeld plaatsvinden. Singel 262-medewerker Loek Hermans is in zijn vrije tijd actief als wijnimporteur en verzorgt de wijnen. Redacteur Jasper Henderson handelt in bijzondere blikjes sardines en

verkoopt die in Boekalicious.' Daarnaast benaderen diverse uitgeverijen Smit voor boekpresentaties, zoals Dutch Media die in de winkel het nieuwe boek van *Heel Holland Bakt* 2013-winnaar Rutger ten Doop zal houden. Ook de uitgeverij profiteert van Smits grote netwerk. Susan Herrmann Loomis en Marita van der Vyver, van wie dit najaar twee titels bij

Boekalicious zijn verschenen, gaf Smit al uit bij Sirene, evenals culinair auteur Nina Killham. Het afsluitende deel van de erotische Secret-trilogie van L. Marie Adeline is het vervolg op twee titels die eerder bij Orlando uitkwamen. Smit: 'De eerste worp heb ik kunnen financieren dankzij mijn vertrekregeling bij WPG en spaargeld, de titels stonden al een tijd op mijn verlanglijstje. Nu heeft de winkel voorrang, maar zodra ik daar alles op de rails heb, wil ik het fonds titel voor titel verder uitbouwen.'

CV JACQUELINE SMIT

1991 Literatuurwetenschappen
Universiteit Utrecht

1991-1997 O.m. bureauredacteur uitgeverij Arena, Rainbow en freelance vertaler

1997-1998 Acquirerend redacteur
Prometheus

1998-2002 Uitgever Sirene Pockets

2002-2008 Directeur-uitgever Sirene

2008-2009 Rechtenmanager Singel 262,
start Bookalicious Literaire
Dienstverlening

2009-2014 Uitgever Orlando

September 2014 Start Boekalicious
uitgeverij en winkel

Inventief

De resultaten van de eerste twee maanden geven Smit vertrouwen in de toekomst van Boekalicious. 'Ook de boekhouder was buitengewoon tevreden. Vooral koffie en taart lopen beter dan bij de voorganger, de broodverkoop blijft iets achter. Maar als je bedenkt dat er in de anderhalve maand dat de winkel dicht was een broodjeszaak in de buurt is bijgekomen, heb ik weinig reden tot klagen.' Toch is het bedrag dat maandelijks op haar rekening binnenkomt tegenwoordig heel wat lager dan in haar jaren als fondsuitgever. Smit: 'Als je een carrièreswitch maakt, en zeker wanneer je als zelfstandig ondernemer iets

nieuws begint, dan hoort dat erbij. Dat weet je van tevoren. Je moet inventief zijn en schrappen in de kosten waar mogelijk. Krantenabonnementen, hulp in de huishouding, kinderopvang – allemaal posten waar je als het moet op kunt besparen. Ik begin om 8 uur en sluit de deur van de winkel om 15 uur, zodat ik mijn kinderen van school kan halen. 's Middags en 's avonds ben ik aan de slag voor de uitgeverij of sta ik te bakken. Houd ik wat taart of soep over bij Boekalicious dan neem ik die mee naar huis en vice versa. Met een echtgenoot die eveneens boekenvakker is [senior rechtenmanager bij Shared Stories Hayo Deinum, SK], lopen werk en privé sowieso volledig door elkaar.'

'Het hoort bij deze tijd dat je niet meer leeft van het salaris uit één vaste baan, maar verschillende bronnen van inkomsten hebt,' vindt Smit. 'Zeker voor uitgevers die hun baan verliezen is het niet gemakkelijk een vergelijkbare functie te vinden, de markt krimpt en zoveel uitgeefhuizen zijn er niet meer. Redacteuren kunnen relatief gemakkelijk als zzp'er in opdracht werken, voor uitgevers is dat anders.' Daarom is het belangrijk als je nog in dienst bent te investeren in je netwerk, benadrukt Smit. 'Wees creatief en denk niet te veel in de traditionele structuren. Waarom zo nodig een kantoor? Werken kun je overal. Boekalicious is tegenwoordig mijn ontvangsten vergaderruimte en kantine ineen.' Hoe gevarieerd haar takenpakket ook is, Smit voelt zich nog altijd een uitgever. In oktober was ze voor het eerst in jaren niet op de Buchmesse en dat was even wennen. 'Ik heb zoveel vriendschapsbanden opgebouwd met boekenvakkers in Nederland en daarbuiten. Die ontmoetingen miste ik. Tegelijkertijd heb ik juist van de mensen uit het vak het afgelopen jaar zoveel steun gekregen. Ook nu weer, oud-collega's die me een lift naar Frankfurt aanboden of voorstelden een kamer te delen. Buitenlandse contacten die me een berichtje stuurden om te vertellen dat ze me misten. Op moeilijke momenten geeft zo'n netwerk heel veel steun. Ik geloof erg in karma, in *what goes around comes around*. Als je veel in mensen investeert, zijn ze er als je ze nodig hebt ook voor jou. En in het voorjaar ben ik er op de London Book Fair gewoon weer bij.'

Tekst Sabine Kok

Foto Hannie van Herk